

IZJAVA CIVILNOG DRUŠTVA O PRIJEDLOGU EUROPSKE KOMISIJE ZA DIREKTIVU O DUŽNOJ PAŽNJI ZA ODRŽIVO POSLOVANJE

Mi, dolje potpisane organizacije civilnog društva i sindikati, pozdravljamo zakonodavni prijedlog Europske komisije za direktivu o dužnoj pažnji za održivo poslovanje. Vjerujemo da je ovo bitan i dugo očekivani korak prema korporativnoj odgovornosti, odgovornom poslovnom ponašanju i pristupu pravdi.

Međutim, upravo sada je hitno potrebno riješiti značajne nedostatke koji mogu spriječiti da ova direktiva postigne pozitivan učinak koji je hitno potreban ljudima, planetu i klimi, a koji su građani EU-a, radnici i zajednice pogođene korporativnim zloporabama u cijelom svijetu glasno i javno zatražili.

Stoga pozivamo Europski parlament i države članice EU-a da unaprijede prijedlog tamo gdje on ima nedostatke, na rodno osjetljiv način, nadograđujući postojeće ključne pozitivne elemente. To je neophodno kako bi se osiguralo da zakon učinkovito spriječi korporativnu štetu spram ljudskih prava, okoliša i klime; kao i osigura da žrtve korporativnog zlostavljanja imaju pristup učinkovitom pravnom lijeku. U nastavku smo naveli naše kolektivne stavove o tome kako postići ova poboljšanja:

Pozivamo suzakonodavce da uvedu učinkovitu i čvrstu obvezu sprječavanja i okončanja štetnih utjecaja na ljudska prava i okoliš **u cijelom lancu vrijednosti, na način koji se temelji na procjeni rizika i proporcionalnosti**. Nažalost, predložena Direktiva ograničava obvezu dužne pažnje na „uspоставljene poslovne odnose“, što zaostaje za međunarodnim standardima i predstavlja rizik za stvaranjem neprimjerenih poticaja poduzećima da restrukturiraju svoje lance vrijednosti kako bi izbjegli obvezu dužne pažnje.

Nadalje, **definicije ugroze ljudska prava i štetnog utjecaja na okoliš moraju se proširiti kako bi obuhvatile sva ljudska prava i sve utjecaje na okoliš**. U svakom slučaju, odgovarajući prilog trebao bi biti inkluzivniji kako bi se integrirali svi relevantni međunarodni instrumenti i trebao bi se redovito ažurirati kako bi se omogućio njihov daljnji razvoj.

Suzakonodavci također moraju **ojačati odredbe o građanskoj odgovornosti i pristupu pravosuđu**. Na sudu teret dokazivanja mora biti na poduzeću, da dokaže je li postupilo na odgovarajući način ili ne. Taj teret ne smije biti na tužitelju koji ima ograničena sredstva i ograničen pristup dokazima. Poduzeća također moraju ostati odgovorna čak i kada su nastojala provjeriti pridržavanje regulacijama putem industrijskih shema i revizija treće strane. Ostale dobro poznate prepreke pravdi tipične za transnacionalne slučajeve također se moraju ukloniti, uključujući nedostatak pristupa ključnim informacijama za tužitelje, nerazumna vremenska ograničenja i prepreke za kolektivnu pravnu zaštitu. Nezavisne neprofitne organizacije s legitimnim interesom zastupanja žrtava također moraju imati pravo da djeluju u njihovo ime.

Još jedno goruće pitanje je potpuna odsutnost dužne pažnje u odnosu na klimatska pitanja. Suzakonodavci se moraju suočiti s klimatskom krizom postavljajući neposrednu obvezu poduzećima da se bave rješavanjem rizika i utjecaja spram klimatskih promjena u svojim lancima vrijednosti. Poduzeća također moraju imati konkretne obveze za razvoj i provedbu učinkovitog plana tranzicije u skladu s Pariškim sporazumom, uključujući apsolutne kratkoročne, srednje i dugoročne ciljeve smanjenja emisija. Ove obveze moraju biti provedive kroz djelovanja javnih tijela, kao i kroz građansku odgovornost.

Dok se međunarodni standardi primjenjuju na sva poduzeća, prijedlog Komisije izravno isključuje otprilike 99% poduzeća iz EU-a. Europski parlament i države članice EU-a moraju staviti **mala i srednja poduzeća** u djelokrug predložene Direktive. Također smatramo neopravdanim smanjenje obaveza dužne pažnje financijskog sektora te ograničenje procesa identifikacije za poduzeća u visokorizičnim sektorima samo na najteže štete. **U skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika, pozivamo da sva poduzeća budu u potpunosti obuhvaćena ovim zakonom.**

Nadalje, predložena direktiva trebala bi perspektivama dionika dati ulogu i težinu koju zaslužuju te bi trebala zahtijevati smisleno savjetovanje s dionicima uz obavještanje o svim fazama dužne pažnje. Obveza dužne pažnje mora se ojačati kako bi uključila **smislen i kontinuiran angažman, uključujući obvezne i proaktivne konzultacije s radnicima, sindikatima, članovima lokalne zajednice i drugim relevantnim ili pogođenim dionicima.** Ovaj angažman mora uzeti u obzir prepreke s kojima se suočavaju određene ranjive skupine. U svjetlu toga, izostavljanje perspektive roda i međupovezanosti u cijelom prijedlogu još je jedna ključna briga koju dijelimo.

S tim u vezi, **nedostatak konkretnih referenci na branitelje ljudskih prava i okoliša izaziva veliku zabrinutost.** Prijedlog ne nudi zaštitu svim braniteljima ljudskih prava i okoliša diljem svijeta, već predlaže zaštitu od rizika odmazde samo za radnike sa sjedištem u EU-u. Treba ojačati zaštitu ljudi i zajednica od odmazde i štetnih posljedica koje na njih mogu utjecati. Prava autohtonih naroda na samoodređenje i slobodan prethodni i

informirani pristanak također moraju biti izričito uključena i priznata u Direktivi.

U svim slučajevima u kojima je potrebno prekinuti poslovni odnos ili poslovne aktivnosti, direktiva **mora nalagati odgovoran prestanak angažmana** pojašnjavajući da poduzeća ostaju odgovorna za neispravljenе utjecaje te imaju obavezu da se bave rješavanjem novih i dodatnih utjecaja koji proizlaze iz samog prekida angažmana.

U prijedlogu također nedostaju bitni zahtjevi transparentnosti lanca vrijednosti i otkrivanja podataka. Vjerujemo da direktiva **mora zahtijevati od poduzeća da mapiraju svoj lanac vrijednosti i poslovne odnose te objave relevantne informacije**.

Zabrinjavajuće je da predložena direktiva daje značajnu težinu kodeksima ponašanja, ugovornim klauzulama, revizijama trećih strana i inicijativama od strane industrija, koje su se pokazale nedovoljnim sredstvima za prepoznavanje i rješavanje kršenja ljudskih prava i štete po okoliš. **Takva sredstva ne mogu se smatrati dokazom da poduzeća učinkovito i smisleno provode dužnu pažnju.** Također je jasno da poduzeća kroz vlastite prakse nabave stvaraju ozbiljne štetne rizike i utjecaje na ljudska prava i okoliš, stoga **se od poduzeća mora izričito zahtijevati da se bave rizicima i štetnim utjecajima nastalima kroz vlastite prakse nabave.**

Konačno, prijedlog bi trebao **dodatno razjasniti dužnost direktora za brigu i odgovornost ka pružanju nadzora nad procesom dužne pažnje, uključujući tranzicijske planove i ciljeve održivosti.** Upravni odbori poduzeća trebali bi imati jasnu obvezu da integriraju rizike i utjecaje održivosti u strategiju poduzeća, dok varijabilne naknade direktora trebaju biti ojačane i izravno povezane s održivošću poduzeća, posebno u pogledu klime.

Predložimo gore navedene promjene kako bismo osigurali da Europska unija zakonski ne naloži puku vježbu popunjavanja zadataka kvačicom i konsolidira slomljen sustav koji dopušta stalnu sustavnu korporativnu štetu prema ljudima, planetu i klimi. Sada je ključno da suzakonodavci unaprijede direktivu u skladu s ovim preporukama.

Suzakonodavci moraju hitno provesti ove promjene. Ne možemo priuštiti čekanje do kraja desetljeća da ove odredbe postanu stvarnost, dok se povrede ljudskih prava, okoliša i klime nastavljaju širiti diljem svijeta.

Popis organizacija potpisnica

Međunarodne Organizacije ActionAid

Action on Smoking and Health
 Amnesty International
 Anti-Slavery International
 Asia Floor Wage Alliance (AFWA)
 Business & Human Rights Resource Centre (BHRRCC)
 CARE International
 CIDSE
 Clean Clothes Campaign
 ClientEarth
 Economy for the Common Good
 Projet Accompagnement Québec-Guatemala (PAQG)
 Fair Finance International
 Fairtrade International
 Fair Trade Advocacy Office
 Front Line Defenders
 Global Witness
 Human Rights Watch
 International Corporate Accountability Roundtable (ICAR)
 International Dalit Solidarity Network
 International Federation for Human Rights (FIDH)
 INSP!R (International Network on Social Protection Rights)
 International Service for Human Rights
 OMCT – World Organisation Against Torture
 Open Society Foundations
 Our Food. Our Future
 Oxfam
 Peace Brigades International (PBI)
 PICUM – Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants
 Protection International
 Publish What You Pay
 Rainforest Alliance
 Solidaridad
 SOMO (Centre for Research on Multinational Enterprises)
 Transport & Environment
 United Evangelical Mission
 We Effect
 WeWorld
 Women's International League for Peace and Freedom
 WWF

Regionálne mreže

Advocates for Community Alternatives
 African Resources Watch (AFREWATCH)
 Avocats Sans Frontières (ASF)
 Climate Action Network (CAN) Europe
 Coordinadora Latinoamericana y del Caribe de Pequeños/as Productores/as y
 Trabajadores/as de Comercio Justo (CLAC)
 Environmental Justice Foundation (EJF)
 EU-LAT Network
 European Center for Constitutional Human Rights (ECCHR)
 European Coalition for Corporate Justice (ECCJ)
 European Environmental Bureau
 European Federation of Public services Unions (EPSU)
 European Trade Union Confederation
 Friends of the Earth Europe
 International Network for Human Economy Asia
 INSP!R Asia
 Red europea de Comités Oscar Romero
 ShareAction
 World Fair Trade Organization - Europe

Nacionalne mreže i organizacije

11.11.11 - Belgium
Acción Ecológica - Ecuador
ActionAid France - France
ACV-CSC - Belgium
Alboan Fundazioa - Spain
Al Haq – Palestine
ALSEAN – Burma
AK EUROPA - Austria
Akota Garment Workers Federation – Bangladesh
Amis de la Terre France (Friends of the Earth France) - France
Amnesty International Polska – Poland
Arisa - Netherlands
Asociația Mai bine - Romania
Asociación por la Paz y los Derechos Humanos Taula per Mèxic - Spain
Asociación Pro Derechos Humanos de España (APDHE) - Spain
Association for Human Rights and Civic Participation PaRiter - Croatia
Association for Sustainable Development INKINGI - Uganda
Association marocaine des droits humains (AMDH) - Morocco
Association of Rural Education and Development Service (AREDS) - India
Bangladesh Center for Workers Solidarity – Bangladesh
Bangladesh Garment and Industrial Workers Federation (BGIWF) - Bangladesh
Bangladesh Independent Garment Workers Union – Bangladesh
Bangladesh Revolutionary Garment Workers Federation – Bangladesh
Belgian Alliance for a Smoke-Free Society – Belgium
Broederlijk Delen – Belgium
Brot für die Welt - Germany
Cambodian Alliance of Trade Unions (CATU) - Cambodia
Campagna Abiti Puliti - Italy
Canadian Network on Corporate Accountability (CNCA) - Canada
Catholic Agency for Overseas Development (CAFOD) - UK
CCFD-Terre Solidaire - France
Center for Alliance of Labor and Human Rights (Central) - Cambodia
Center for Education, Counselling and Research (CESI) - Croatia
Centre for Labour Rights – Albania
Center for the Politics of Emancipation – Serbia
Centre d'Aide Juridico-Judiciaire CAJJ - Democratic Republic of the Congo
Centre for Peace Studies (CMS) - Croatia
Centre for Research on Multinational Corporations (SOMO) - Netherlands
Centre National de Coopération au développement (CNCD-11.11.11) - Belgium
Centro de Políticas Públicas y Derechos Humanos - Peru EQUIDAD – Peru
China Labour Bulletin (CLB) - China
Christliche Initiative Romero e.V. (CIR) - Germany
Civil Rights Defenders – Sweden
Coalition of Cambodian Apparel Workers' Democratic Union – Cambodia
Collectif Ethique sur l'étiquette - France
Conectas Direitos Humanos – Brazil
Coordinadora Estatal de Comercio Justo (Fair Trade Spanish Platform) - Spain
CorA Netzwerk für Unternehmensverantwortung - Germany
Corporate Justice Coalition – UK
Covenants Watch – Taiwan
Cambodian Labour Confederation (CLC) - Cambodia
De Transformisten - Belgium
Entraide et Fraternité - Belgium
Entrepueblos, Entrepobles, Entrepobos, Herriarte – Spain
Estonian Green Movement – Friends of the Earth Estonia – Estonia
Equo Garantito - Assemblea Generale Italiana del Commercio Equo e Solidale - Italy
Facing Finance – Germany
Fair – Italy
Fair Action - Sweden
Fairtrade Sweden - Sweden
Fastenaktion / Swiss Catholic Lenten Fund – Switzerland
FEDINA – India
FEMNET - Germany
Finnish League for Human Rights - Finland
Finnish Development NGOs FINGO - Finland
Finnwatch – Finland
FOCSIV - Italy
Focus Association for Sustainable Development – Slovenia
Forests of the World - Denmark
FOS – Belgium
Frank Bold – Czech Republic
Fundación Libera - Chile
Fundacja Dajemy Dzieciom Się – Poland
Fundacja Frank Bold - Poland
Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie – Poland
Fundacja La Strada - Poland
Gender Alliance for Development Centre – Albania
Germanwatch – Germany
GLOBAL 2000 – Friends of the Earth Austria - Austria
Gonoshasthaya Kendra (GK) - Bangladesh
Green Liberty - Latvia
HEKS – Switzerland
Home Based Women Workers Federation – Pakistan
HRM “Bir Duino-Kyrgyzstan” - Kyrgyzstan
Human Rights International Corner - Italy
Human Rights in China (HRIC) - China
IUCN National Committee of the Netherlands - Netherlands
Impresa2030. Diamoci una regolata - Italy
Independent Trade Union of workers of Croatia (Nezavisni sindikat radnika Hrvatske, NSRH) - Croatia
Initiative Lieferkettengesetz – Germany
Initiative pour un devoir de vigilance - Luxembourg
INKOTA-netzwerk – Germany
Institute for Mission, Ecumenism and Global Responsibility (MÖWe) Protestant Church of Westphalia - Germany
Internationale Liga für Menschenrechte – Germany
Irish Coalition for Business and Human Rights – Ireland

Justiça Global – Brazil
 Justice et Paix – Belgium
 Kalikasan People's Network for the Environment (Kalikasan PNE) - Philippines
 Karnataka Garment Workers Union (KOOGU) - India
 Labour Behind the Label - UK
 Labour Action – Denmark
 Les Amis de la Terre – Belgium
 Ligue Burundaise des droits de l'homme Iteka – Burundi
 Ligue des droits de l'Homme (LDH) - France
 MADPET – Malaysians Against Death Penalty and Torture - Malaysia
 Magyar Természettudósok Szövetsége - Friends of the Earth Hungary - Hungary
 Mani Tese – Italy
 Manos Unidas - Spain
 Manushya Foundation – Thailand
 Maquila Solidarity Network – Canada
 National Garment Workers Federation – Bangladesh
 MISEREOR – Germany
 MVO Platform - Netherlands
 National Garment Workers Federation (NGWF) - Bangladesh
 National Trade Union Federation – Pakistan
 Naturefriends - Greece
 NaZemi – Czechia
 NeSoVe – Austria
 NOAH Friends of the Earth Denmark - Denmark
 Notre Affaire à Tous – Belgium
 Novi sindikat (New Trade Union) - Croatia
 Observatorio Ciudadano – Chile
 OKUP – Bangladesh
 Organisation Marocaine Des Droits Humains (OMDH) - Morocco
 People in Need – Czech Republic
 Plataforma por Empresas Responsables (PER) - Spain
 Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu - Poland
 Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu - Poland
 PowerShift e.V. - Germany
 Pro Ethical Trade - Finland
 Public Eye - Switzerland
 Quê Me: Vietnam Committee on Human Rights – Vietnam
 Regional Industrial Trade Union (Regionalni industrijski sindikat, RIS) - Croatia
 Red de Entidades para el Desarrollo Solidario (REDES) - Spain
 Regional Watch for Human Rights (RWHR) - Liberia
 Regroupement pour la Responsabilité Sociale des Entreprises - Canada
 Resource Matters - Belgium
 Rights and Accountability in Development (RAID) - UK
 Schone Kleren Campagne – Netherlands
 Setem - Spain
 Sherpa – France
 Society of Women in Action for Total Empowerment (SWATE) - India
 Solidair met Guatemala - Belgium
 Solsoc – Belgium
 Südwind – Austria
 Swedish Society for Nature Conservation (SSNC) - Sweden
 Swedwatch – Sweden
 Swiss Coalition for Corporate Justice (SCCJ) - Switzerland
 SWISSAID – Switzerland
 Syrian Center for Media and Freedom of expression (SCM) - Syria
 Temiz Giysi Kampanyası - Turkey
 Terre des Hommes Schweiz – Switzerland
 Tudatos Vásárlók Egyesülete - Hungary
 Turkmen.News - Turkmenistan
 The All Indonesia Trade Union Confederation (AITU-KSBSI) - Indonesia
 The KIOS Foundation - Finland
 Trócaire - Ireland
 Umanotera, The Slovenian Foundation for Sustainable Development – Slovenia
 Unión Sindical de Trabajadores de Guatemala – UNSITRAGUA – Guatemala
 vzbv – Verbraucherzentrale Bundesverband - Germany
 ver.di, vereinte Dienstleistungsgewerkschaft - Germany
 Viva Salud – Belgium
 Vredesactie - Belgium
 WH4C – Workers Hub For Change - Malaysia
 We Social Movements (WSM) – Belgium
 Workers Rights Watch – Kenya
 World Economy, Ecology and Development (WEED) - Germany
 Yokohama Action Research - Japan
 Zentrum für Mission und Ökumene - Nordkirche weltweit – Germany